

NIESZCZYRY (15) ai

nieszczyry (8), **nieszczery** (7); nieszczyry *CzechRozm* (2), *CzechEp*, *WujNT*; nieszczery *Calep* (3), *CiekPotr*; nieszczyry : nieszczery (2:1), *KlonWor* (2:2).

W pisowni łącznej (13), *w rozłącznej* (2).

Pierwsze e prawdopodobnie jasne, drugie prawdopodobnie pochylone (tak w nie- oraz szczery).

sg m N nieszczery (5). ◇ G nieszczyr(e)go (1). ◇ A nieszczyr(e)go (1). ◇ f I nieszczyrą (2). n N nieszczyr(e) (1). ◇ I nieszczyrym (1). ◇ pl N m pers nieszczyrzy (2). ◇ A subst nieszcz(er)e (1). ◇ I m nieszczyrymi (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde bez cytatu.

Falszywy, nieprawdziwy; insincerus Calep, Cn (15) : Insyncerus, non syncerus, parum integer, corruptus – Niezczery. Calep 547b; fałszywemi przydátkami ábo wykładami/ y nie łczyrym piłmá S. przekładanim/ tegoż fałżowania bráciłzkowi łwemu dopomaga (marg) Fałżowanie piłmá Czechowicowe. (–) WujNT przedm 7; A rybá łię obráca zá ponętą włzędy. Tá k ludzkie młode láta záwłże łię vnólżá Zá łłodkością nieszczyrą/ zá márną rołkołżá. KlonWor 55.

a. *Taki, który co innego myśli, a co innego mówi i czyni; impurus Mącz; ambagiosus Calep; bilinguis, duplex, hypocrita, personatus, vespertilis Cn (10) : Ambagiosus – Wikretni, niezczery. Calep 59a.*

W przeciwstawieniu: »nieszczyry ... szczery« (1): á pobudzáliby [apostołowie nas] nie iáko ludzie obłędliwi y nieszczyrzy/ ále iáko łczyrzy y vgruntowani CzechRozm 191v.

Wyrażenia: »człowiek nieszczyry (a. ludzie nieszczyrzy)« = impurus homo Mącz [szyk 2:1] (3): Mącz 332c; v Abákuká Proroka káp: 2 v 4. tá k iełt nápiłano: Vmyłł człowieká nieszczyrego [qui incredulus est Vulg Hab 2/4]/ który iełt w nim/ bárzo łie wynołi CzechRozm 207, 191v.

»kostyra nieszczyry« (1): Gdyż igránie včáciwe [...] Dołyc ma/ gdy łię gráiąc cnotliwie/ vciłży: Przeciw Bogu y brátu łákomłtwem nie grzełży. Kołtyrę nieszczyrego łákomłtwo vwodži KlonWor 72.

»mruła nieszczery« (1): zá nim [Judaszem] idą Cygáni y zdraycy/ Ołżułtowie y łgarze/ zboycy/ łwiętokraycy: Obłudni ludzie włyłscy/ niepewni frántowie/ Mrułowie nieszczery KlonWor 28.

»nieszczery prokurator« (1): Praevaricator – Prawa wiwrotnik, wykřeczacz, nie łczery prokurator. Calep 844b.

Szereg: »obłędliwi y nieszczyry« (1): CzechRozm 191v cf W przeciwstawieniu.

Przen (3) : Twierdzić pod przysięgami rzeczy nieprawdziwe, Y nie łczere rołłádki przeciw cnoćie czynić CiekPotr 15; Nie łzydź z ludzi/ nie mrugay powieką nieszcz(er)ą/ Nie bądź łżywym ołżułtem KlonWor 41.

Szereg: »nieszczyry y odmienny« (1): nieszczyrymi y odmiennymi połłępkami łwoimi kędy mógl łczyłał CzechEp *2v.

b. *Taki, który jest sfalszowany przez domieszanie innej, gorszej substancji (o metalach); subaeratus Mącz, Cn; fucus Mącz; aerosus, fucatus Cn (2) : Subaeratum aurum. Niezczere złoto w którym prziládi poczęłci yełt. Złoto s miedzią zmiełżane Mącz 5a, 138c.*

Synonimy: błędny, fałszywy, farbowany, omyłny, ubarwiony, zły, a. łłamliwy, obłudny, omyłny, przewrotny, zdradliwy; b. nieprawy.

Cf NIESZCZEROMOWNOŚĆ, SZCZYRY

